

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba
2050. — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENE

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Izhaja vsak dan zjutraj, razen
ponedeljka in dneva po prazniku

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7365,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Moderna Turčija

Čim bolj se Turčija uveljavlja v mednarodni politiki Evrope in čim bolj zlasti raste njen vpliv na politiko Balkanskega polotoka, tem bolj raste v Evropi zanimanje zanjo. Predvsem pa je v interesu balkanskih držav, h katerim spadamo tudi mi, da z večjo pozornostjo in sočustvovanjem kakor dosedaj zasledujemo razvoj moderne Turčije, koje notranji in zunanji problemi se čedalje bolj kažejo tudi nas.

Najvažnejše vprašanje za Evrope je, kako dolgo in ali se bo sploh držal sistem, ki ga je uvedel v Turčijo diktator Kemal paša. V tem oziru Turčijo lahko primerjamo z Rusijo. Turški kmet je prav tako indiferenten na eni in poslušen na drugi strani kakor ruski mušik in se zato da prav tako vladati ko on. Kljub skrajnemu fanatizmu konservativnih pristašev islama, kojih odpor je Kemal paša z vprav barbarškimi sredstvi potlačil, ni verjetno, da bi se masa turškega naroda liberalno-prosvetlenskemu režimu diktatorja uprla, ker je celo na žalitev največjih svetin islama komaj kaj reagirala. Glavna skrb turškega kmetiča je, da se enkrat na dan kolikor toliko do siteda naje. Kakšne buržuazije pa v Turčiji, izvenzmi par juristov in medicincev, ni in zaradi tega v Turčiji še manjka pravega elementa napredka in eventualnega revolucionarnega pogona, ki ga danes predstavljajo edinele Kemal paša in nekaj njegovih prijateljev. Bilo bi pa napačno, če bi se iz tega sklepalo, da bi utegnili sedanji režim pasti, ako bi Kemal zmanjkalo. Zakaj diktator si je vzgojil dovolj uradnikov, parlamentarcev in žurnalistov pa častnikov, ki bodo zmogli, da Turčijo vodijo naprej po poti, katero ji je začel diktator. Velika pridobitev zanj je predvsem sedanji ministrski predsednik Izmet paša, ki Kemal paša danes popolnoma nadomešča pri izvajanju velikopoteznega programa gospodarske vpostavitve in finančne sanacije Turčije. In to je glavni problem sodobne Turčije.

Turčija je tudi danes pretežno agrarna država, kakor je bila bivša osmanska carevina. Izvenzmi pustil centum anatolske visoke planote, je vsa Turčija sposobna tako ekstenzivne kakor intenzivne obdelave zemlje. Nekateri posebno rodovitni pasovi bi bili že danes sposobni agrarne produkcije v največjem stilu. Lahko bi se pridelovala vse vrste žita, bombaža, oliv in sadja in lahko bi se razvijali živinoreja in produkcija avile v takem obsegu, da bi bližina velikih evropskih trgov vsako investicijo peplačala z najvišjimi obrestmi. Toda v tem pogledu se ima Kemal paša boriti z vprav ogromnimi težavami. To so v prvi vrsti ceste in železnice, potem financiranje in pa vprašanje delovnih moči. Kar se tiče prometnih sredstev, se je z nemško pomočjo že pred vojno nekaj naredilo, vendar pa čaka vlada še veliko delo, ker so Nemci pred vojno gradili ceste v Turčiji večinoma s strategičnega stališča. Isto velja za železnice. Nemčija je zgradila Turkom železnico do Bagdada, ki je imela služiti prodiranju nemškega gospodarstva in politike do Perzijskega zaliva, zato da bi središča nemške industrijske proizvodnje bila direktno zvezana s trgi Indije in Daljnega Vzhoda. Zato mora danes Turčija graditi celo vrsto novih železnic, ki izhajajo iz glavnega mesta Ankare v obliki pahljače kakor iz centra, da se zadovoljijo gospodarske potrebe vseh krajev. Gre za 2500 km tračnic, od katerih sta nekako dve petini že položeni, dočim ostalo čaka še izvršitve. Veliko težji problem pa je problem pomanjkanja delovnih moči. Turčija ima samo manj vredni delovni material. Na površini, ki je enaka površini Francije in Italije skupaj, živi komaj 14 milijonov oseb. Ogromni pasovi rodovitne zemlje so popolnoma neobdelani. Največje zlo za Turčijo pa je to, da so pod Kemal pašo bili deloma pobiti deloma izgnani vsi Grki in Armenci, ki so bili skozi vsa stoletja edini aktivni, inteligentni in napredni element Turčije. Večjevanje evropskih delovnih moči v večjem obsegu pa anarska vlada sama iz političnih vzrokov stavlja nasproti največje ovire. Dali bi se seveda uvažati poljedelski stroji, toda prenašanje ameriških metod v turško poljedelstvo je zaenkrat še spričo patriarhalne tiselnosti turškega kmeta popolnoma nemogoča stvar. Turčiji ne manjka v to svrhu samo tehničnih strokovnjakov, ampak tudi čisto elementarne ljudske izobrazbe.

Danes so te težave povečane še po svetovni gospodarski krizi, ki tudi Turčijo silno tlač. Kemal paša je že takoj po svetovni vojni, ki je zapustila Turčijo popolnoma prazne blagajne, izžrpal moč turškega prebivalstva po nezasišeno kruti davčni politiki. Diktator je moral, če je hotel novi režim nasloniti na ljudstvo, odpraviti staro osmansko krivično in obsovačeno desetino, ki je dajala na leto okoli 45 milijonov turških funtov. Zato je moral uvesti nove davčine. Ker buržuazije, kakor smo rekli, v Turčiji skoraj ni in sta trgovina in obrt na nizki stopnji, leži seveda breme obdavčevanja slejkoprej na kmeti in delavski množici. Zato je danes spričo obse gospodarske krize beda v Turčiji tako v mestih kakor na deželi strahotna. Proračun države je ogromno pasiven in iz ljudstva, ki nima več niti za vsakdanji kruh, se ne da več iztisniti nobena para. Vsi reformni načrti zahtevajo, razume se, močne udeležbe inozemskega kapitala. Toda kapital se boji dežela, kjer se mu stavljajo ovire, kjer se, kakor znano, dana beseda večkrat ne drži, kjer so središča pristranska in podkupljiva in kjer ljudstvo nima zaupanja do inozemca. Turški narod pa trpi še danes na čuvsvenem kompleksu, katerega mu je privzgojila bivša osmanska carevina, ki je v vsakem tuju videla sovražnika, proti kateremu se ni moglo bojevati odkrito, zato pa se proti njemu z vsemi silami intrigiralo, tako da se mu vsaka nadaljna podjetnost onemogoči. To atavistično čuvsveno razpoloženje turškega preprostelega naroda je tudi pravi notranji vzrok, da turška republika še danes ni članica Zve-

Zmaga francoske diplomacije

Nemčija bo predlagala sklicanje posvetovalnega odbora — Namig iz Anglije in Amerike

Pariz, 12. nov. Vse kaže, da je prva doba francosko-nemških pogajanj zaključena. Francoski poslanik v Berlinu Francois Poncet zapusti se v teku današnjega dne Pariz in se vrne v Berlin s širokim pooblastilom glede nadaljevanja pogajanj z Nemčijo. V Parizu se Francois Poncet ni sestal samo z Lavalom, Briandom in finančnim ministrom Flaminom, temveč na razgovor ga je pozval tudi sam predsednik republike Doumer. Nadalje se je sestal tudi z nemškim poslanikom Hoeschom.

Kakor je bilo že javljeno, so pogajanja med Francijo in Nemčijo uspevala v toliko, da se je nemška vlada obvezala, predlagati sklicanje posvetovalnega odbora banke za mednarodna plačila v Baslu; ki naj prouči plačilno zmožnost Nemčije. S tem je Nemčija privolila v francosko zahtevo, da se mora vprašanje reparacij, to je vprašanje moratorija rešiti v okviru Youngovega načrta, ki predvideva za primer, da Nemčija ne more več plačevati vojne odškodnine, sklicanje posvetovalnega odbora; to se izvrši na predlog Nemčije, ki mora svojo prošnjo utemeljiti s tem, da izjavi, da ji stanje marke in splošni gospodarski položaj ne dovoljuje, da bi se nadalje plačevala vojna odškodnina. Odbor se bo najbrže sestal še tekom tega meseca in še pred novim letom se bo vršila kon-

ferenca nemških upnikov, ki bo na podlagi poročila posvetovalnega odbora odločala o nadaljnjem plačevanju reparacij. Po zatrdilu nekih tukajšnjih listov bi bila Francija pripravljena privoliti v začasno podaljšanje Hooverjevega moratorija, ki zapade 30. junija 1932, toda le pod pogojem, da se na bodoči reparacijski konferenci doseže popoln sporazum med vsemi upniki, in sicer v tem smislu, da se Nemčija obveže, da prične po preteku novega moratorija na vsak način plačevati svoje dolge. Francozi imajo baje za ta primer pripravljen nov načrt, ki se nekoliko oddaljuje od Youngovega. Nadaljnja pogajanja med Francijo in Nemčijo se bodo vršila še dobrih štirinajst dni in se bodo vodila po običajni diplomatski poti.

Nemčija je pristala na vse francoske zahteve, vendar so se tudi Francozi izkazali popustljive, v kolikor nimajo nič proti temu, da se tudi vprašanje kratkoročnih kreditov, za katerega so Nemci zahtevali prednost pred reparacijami, prouči istočasno kakor zadeva vojne odškodnine. Našla se je namreč kompromisna rešitev, in sicer v tem smislu, da se posvetovalnemu odboru priključijo še drugi finančni strokovnjaki, ki bodo preiskali plačilno zmožnost Nemčije tudi glede na kratkoročne kredite. Tako bi se obe vprašanji, to je vprašanje

vojne odškodnine in vprašanje kratkoročnih kreditov, proučevali ne sicer v medsebojni zvezi, ki je Francija neče priznati, pač pa istočasno, kar želi Nemčija.

V diplomatskih krogih je splošno znano, da se je Nemčija vdala Franciji na nasvet ameriške in angleške vlade in da bo še v teku tega tedna ali v začetku prihodnjega vložila prošnjo za sklicanje posvetovalnega odbora.

Zakaj je Nemčija popustila

Curib, 12. nov. Glede na razvoj francosko-nemških pogajanj je zanimivo, kaj piše profesor dr. Oto Hoetzsch iz Berlina v tukajšnji »Neue Zürcher Zeitung«. Clankar trdi, da je sedanji zunanji politični položaj Nemčije silno neugoden. Amerika je pustila Franciji svobodne roke v Evropi in tudi izid volitev v Angliji je za Nemčijo neugoden. »Francija se je s svojo močjo in s svojo metodično in vztrajno politiko, ki je zopet visoko nadkrilila ameriško diplomacijo, priborila do središča vseh problemov. Od tu brani svojo valuto in indirektno tudi ameriško. Izid angleških volitev kaže, da se bo Anglija zopet naslonila na Francijo z »entente cordiale«. Po vsem tem ne preostane Nemcem drugega, kakor da se razgovori s Francijo.«

Sporazum

med Grčijo in Bolgarijo dosežen

Važen korak k pomirjenju Balkana

Atene, 12. nov. Ig. Danes ob 1 popoldne je novi bolgarski poslanik podpisal pogodbo, ki sta jo sklenila finančni minister in ravnatelj javnih dolgov v Bolgariji. S tem je končan grško-bolgarski spor. Hooverjev predlog za odgoditev reparacij je imel posledico, da je Grčija izjavila, da ji ni več mogoče plačevati Bolgariji bolgarskih odškodnin, ki so bile dogovorjene v pogodbi med Kafandarisom in Molovom. Zunanji minister Mihalokopulos je izjavil Vašemu dopisniku, da bosta Grčija in Bolgarija po tej pogodbi predložili haaskemu razsodišču vprašanje, ali je grška plačila smatrati za obveznost med vlada, ali pa za dolg, ki se je uredil med vlada in privatniki, kakor to zatrjuje Grčija. Do junija 1932 ne bo Bolgarija plačevala

Grčiji nobene vojne odškodnine, dočim Grčija, pričakuje razsodbo haaskega razsodišča, tudi ne bo plačevala Bolgarski nobenih plačil. Dalje je izjavil Mihalokopulos, da se bodo takoj začela pogajanja za ostala še nerešena grško-bolgarska gospodarska vprašanja. Bolgarski poslanik je izrazil svoje veselje, da je prišlo do sporazuma, kateri daje upanje, da bosta državi prišli do soglasja tudi glede drugih spornih vprašanj in da bo med obema državama prišlo do splošne prijateljske in razsodiščne pogodbe. Enako željo je izrazil tudi Mihalokopulos. Razčiščenje grško-bolgarskih sporov je »smatrati za oboje državi kot velik diplomatski uspeh in pomenja dalje dragocen korak k dosegu onih ciljev, katere si je postavila balkanska konferenca.

Za novi gospodarski red v Italiji

Fašizem tare težka gospodarska kriza

Rim, 12. nov. Z. Akcija za usvaritev novega ekonomskega reda v Italiji se je pričela brez velike reklame, brez reklame, ki je v navadi pri fašistih. Fašistični režim je popolnoma monopoliziral državo. Usvaritev fašističnega korporativnega sistema pa je napravilo fašizem, da postane regulator socialnih prilik v državi. Sedaj se pripravlja fašistični režim, da ne le v moralnem, ampak tudi v materialnem pogledu postane razsodnik med kapitalom in delom. V kolikor bi fašistični režim tega ne hotel, je na to primoran zaradi gospodarske krize, ki vlada v Italiji in ki je vsak dan hujša. Posebno to krizo občutijo velike delniške družbe in paroplovne družbe, ki so že po večini prišle v bančne roke. Previsoko odmerjeni stabilizacijski tečaj italijanske lire pa je onemogočil italijanski industriji uspešno konkurirati z inozemskimi tržišči. Predsednik vlade Mussolini v največji tišini pripravlja nadaljnje transakcije in fuzije ter skuša oblažiti gospodarsko krizo. To je nadaljevanje one akcije, ki jo je pričel že pred tremi leti, pa jo ni mogel izvesti.

Rim, 12. nov. AA. Tu je bila otvorjena konferenca korporacijskega sveta, ki ji je prisostvoval tudi predsednik vlade g. Mussolini. Konferenca je zelo važna, ker bodo na njej razpravljali o celotnem kompleksu problemov italijanske gospodarske orijentacije. Zastopniki poljedelcev so obsodili trgovinske pogodbe, češ, da ustrezajo samo industriji. Po njihovi sodbi bi politika kontingentiranja favorizirala italijansko izseljevanje na Balkan. Industriji pa zagovarjajo te pogodbe s klavzulo favoriziranih držav, češ, da je italijansko izseljevanje na Balkan težko, ker se že itak vrši izseljevanje v te kraje. Krize v poljedelstvu je treba iskati drugod in ne v trgovinskih pogodbah. Njeni vzroki so v zvezi s splošno gospodarsko krizo, z drugimi besedami, gospodarski naci-

jonalizem vlada skoraj povsod in dumping je večji od produkcije.

Tako sta na konferenci zastopani dve ekstremni in nepomirljivi tezi, vendar je pričakovati, da se bosta našli na skupni točki.

Pregrupacija ital. pomorskih družb

Rim, 12. nov. AA. Predsednik vlade je sprejel zastopnike italijanskih paroplovnih družb. Predstavil mu jih je minister za komunikacije Ciano. Zastopniki paroplovnih družb so poročali predsedniku vlade o sporazumu, ki je bil dosežen med glavnimi paroplovnimi družbami. Na osnovi teh pogodb bo ustanovljena velika paroplovna družba »Italia«, sestavljena iz ladjevje dosežane družbe »Lloyd Sabaudico« in družbe »Navigazione Generale Italiana«. Družba »Cosulich« s sedežem v Trstu bo koordinirala svoje interese z novo družbo in odala svoje ladjeve nje. Sedež nove družbe bo v Genovi, podružnica pa v Napulju. Družbe »Lloyd Triestino«, »Marittima Italiana« in »Societa Servizi Marittimi« bodo združene pod imenom »Lloyd Triestino«. Sedež te družbe bo v Trstu, deloma pa v Genovi, podružnica pa v Napulju. Ta reorganizacija italijanskih paroplovnih družb naj omogoči boljše pomorske zveze z Indijo in Daljnim Vzhodom. Položaj nameščencev vseh družb je ostal neizpremenjen.

Nebotičnik v ognju

Newyork, 12. nov. Z. Preteklo noč je izbruhnil v nekem nebatičniku požar. Stevilno prebivalstvo je bilo strašno zbegano in nastala je grozna panika. Neka mati je skočila z otrokom iz devetega nadstropja in ni videla razpele rjuhe. Smrt so našle vsega tri žene in dva otroka, ranjenih pa je bilo deset oseb, večinoma ognjegasci.

Konec carinske vojne med CSR in Madjarsko?

Budimpesta, 12. nov. Z. Dvanaesti mesec poteka, odkar se nahajata Madjarska in Češkoslovaška v carinski vojni. To stanje škoduje obema državama. Zaradi tega obe državi želita, da čimprej skleneta sporazum. Med Madjarsko in Češkoslovaško so se vodila v zadnjih treh mesecih pogajanja, vendar brez uspeha. Pogajanja bodo nadaljevali dne 14. novembra v Pragi. Izgleda, da bo prišlo med obema državama do sporazuma. Najprej bo treba rešiti veterinarsko vprašanje in vprašanje ostalih produktov, najtežja pa bo rešitev vprašanja o poslovanju z devizami. Madjarska delegacija odpotuje danes v Prago.

Seja francosko-nemškega odbora

Pariz, 12. nov. Ig. V petek se prvič sestane na sejo nemško-francoski delovni odbor. »Journal« piše, da je na dnevnem redu pogodba med nemškimi in francoskimi paroplovnimi družbami, da se omejijo nove gradbe, ter da bosta obe državi sodelovali v pomorskem prometu z Ameriko z izključitvijo vsake konkurence. Nemške paroplovne družbe bodo tudi večkrat vmes pristajale v francoskih pristaniščih.

Nemško-sovjetska pogajanja

Berlin, 12. nov. Ig. Gospodarski minister Warnold je imel danes prvi sestanek z delegati ruskega komisarijata za zunanjo trgovino, ki so prišli v Berlin, da olajšajo spopolnitev nemško-ruskih trgovinskih odnosov. V soboto se bodo začela oficialna pogajanja, s katerimi bo sovjetska vlada skušala doseči, da se uvoz ruskega blaga v Nemčijo poveča.

Zagrebska vremenska napoved. Pretežno oblačno in nestabilno, vendar se bo počasi zjasnilo. Nalivi in malo hladneje.

Dunajska vremenska napoved. Oblačno. Verjetno padavine. Nekoliko hladneje.

ZOBNA PASTA

Fin prah, kot najfinejša moka se predelava.

v ODOL-zobno pasto. ODOL-zobna pasta čisti dobro in varuje Vaše zobe.

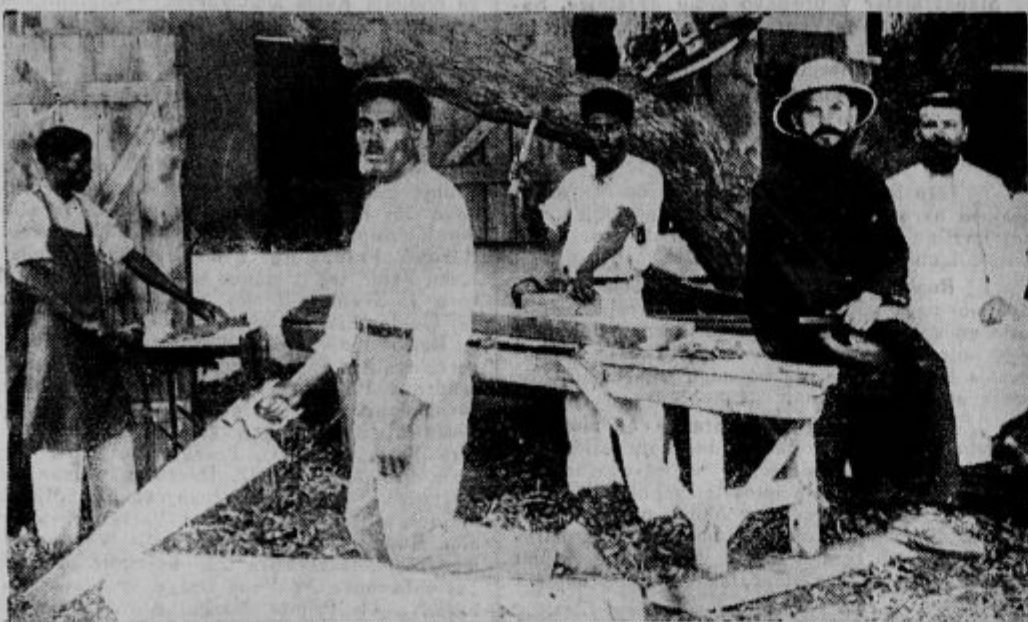
ze narodov. In vendar se Turčija ne bo mogla dvigniti brez energične pomoči evropskega kapitala in inteligence. Že star orientalski pregovor pravi: »Turški upravitelj rabi Armenca, da mu vodi knjige, in Grka, da mu daje nasvete.«

Kljub vsem tem ogromnim težavam pa ni dvoma, da se bo Turčija, ko bo premagana sedanja svetovna gospodarska kriza, s podvojenimi močmi dvignila in nadaljevala pot napredka, ki ji ga je odprl njen genialni vodja. Turčija je danes samostojna narodna politična enota, ki bo igrala v bodočnosti v mednarodnem pogledu prav tako važno vlogo, kakor jo je igrala svojčasa mogočna osmanska carevina — seveda v čisto drugačnem duhu. Ta duh je sodelovanje vseh civiliziranih narodov, go-

spodarska enotnost in prizadevanje za utrditev miru in pravičnega gospodarskega reda. Veliko vlogo bo igrala moderna Turčija tudi pri urejanju zveze balkanskih držav in narodov, za katero je Turčija položila že temeljni kamen po svojem sporazumu z Grčijo in po posredovalni vlogi, ki jo je izmet paša prevzel, da se pomirijo nasprotstva med Grčijo in Bolgarijo. To je začetek, pri katerem se razvoj čisto gotovo ne bo ustavil, ampak bo kljub velikim težavam logično privedel do rešitve vseh spornih vprašanj, ki še obstajajo med balkanskimi narodi. Prav to je vzrok, da posebno mi kot državljani Jugoslavije želimo uspeha Kemal paši in njegovi politiki, ki gre za uveljavitev Turčije in dvigom turškega naroda.

Slovenski klic z Madagaskarja

Pismo misijonskega brata Jožeta Obreze

Prvotna mizarska delavnica pod košatim drevesom. Misijonar v črni obleki je Slovenec brat Obreza v beli obleki pa njegov predstojnik. Drugi so zamorski rokodelci.

Mission Catholique Tuléar, Madagascar.

Oprostite moji neurejeni vsebini. Sprememba podnebnja, zaposlenost od jutra do večera in ponoči ter mrzlica me ovirajo, da pogostejše ne pišem.

Vsak začetek je težak, ali ljubemu Bogu hvala, z božjo pomočjo sem prve težave že prestal. Za naprej se mi obeta več počitka, ko imam že nekaj sposobnih delavcev domačinov, ki mi pomagajo pri mizarskem delu, in nekaj orodij za prvo silo. Med kristjani in novopreobrnjenici se širi gorečnost in živo hrepenje, da bi postavili ljubemu Bogu primerno zidano stavbo, ki bi se razlikovala od biča spletenih in z ilovico ometanih njihove kočice. Kadar so prosti, nosijo in vozijo potrebno za zgradbo. Rokodelci in pogani so za delo plačani seveda. Samo v tularski misijonski postaji so v delu že tri cerkve. Da se pa ohranijo za del časa, je njihovo zidovanje iz kamna. Vrata, okna, klopi in oltarji pa iz trdega lesa. To pa po navadi čaka na omar, da pripravi in odposlji tja. Pa ta afrikanški les za delavca ni posebno prijazen, je trd in težak in pri obdelovanju zahteva in izčrpa mnogo telesne moči, ki se z navadno hrano ne nadomesti tako hitro, poleg tega nam pa v tem vročem podnebju odpove tek. Moj predstojnik bi me rad ohranil zdravega in za delo sposobnega več let, da bi mogel še kaj storiti za misijone. S pomočjo misijonskih dobrotnikov si je nabavil male mizarske stroje in s tem se bo mnogo zboljšalo stanje misijonarjev pri grajenju cerkva in misijonskih hiš. Prihranjen bo tudi trud pri nadziranju delavcev in

prihranjen bo zlasti čas. S stroji bom mogel hitro napraviti vse potrebno in odposlati.

Tulear je primorsko mesto z nad 10.000 prebivalci. Narašča stalno. Misijon ima samo dve šolski sobi za dečke. Prošenj za sprejem v šolo je vedno in vedno več in težko je predstojniku, ker ne more ustreči vsem željam poganskih staršev, ki bi radi, da bi se njihovi otroci naučili brati in pisati. Prilika bi pa seveda tudi bila, da se seznanijo s katekizmom in da se pripravijo za sv. krst in sv. obhajilo. Sobi sta tako natlačeni, da otroci še na oknih sede, samo da so pri pouku. Okrog 250 učencev črnece obiskuje ti dve šolski sobi.

Te dni nas je obiskal g. škof. Videl je resnično potrebo za povečanje šolskega poslopa, pripomnil pa, da se kredit za prihodnje leto ni mogel zvečati (letošnjega smo že porabili). Zato je treba previdno začeti z delom. Zaupamo pa v Boga, da nam nakloni še več misijonskih dobrotnikov. Prosim Vas, spomnite se ob priliki tudi na naš misijon v Tulearju.

Vdani

Jožef Obreza, misijonski brat.

Prinašamo to pismo preprostega misijonskega brata Slovenca, ki se je posvetil misijonstvu na ta način, da kot mizar deluje v Tulearju in sicer, da izdeluje vse mizarske potrebščine za misijonske naselbine in cerkve. Kdor bi mogel žrtvovati kaj za misijonski namen na Madagaskarju in ustreči prošnji, kot jo izraža pismo samo, naj pošlje na Misijonsko pisarno, Semeniška ul. 2. Ljubljana.

Šest prekaževalcev pred sodiščem

Ljubljana, 12. novembra.

Cene mesa so bile nekaj časa na ljubljanskem trgu v primeri s ceno klavni živini tako pretirane in visoke, da se je zganila javnost in energično protestirala proti tedanjemu stanju. Ako so cene sedaj na ljubljanskem trgu nekoliko nižje, si sme naš list šteti tudi del zasluge. Tudi mestna občina in policija sta začela izvajati kontrolo na ljubljanskem trgu. Del mesarjev pa ni bil voljan tako hitro popustiti pri cenah, zlasti so se krčevito držali visokih cen nekateri prekaževalci. V to stanje je energično posegla policija po svojih agentih, ki je kontrolirala cene mesarjev in ugotovila nekaj prav kričevitih slučajev predragega mesa. V posvetu s strokovnjaki in policija za nekaj slučajev sestavila natančno kalkulacijo in je pretirane slučaje ovadila sodišču.

Danes ob pol 10 se je vršila prva razprava proti šestim ljubljanskim prekaževalcem. Razpravo je vodil okrajni sodnik dr. Müller, obtožence pa je branil odvetnik dr. Franc Lokar. Zogovarjati so se morali naslednji mesarji: Albin Ham, Josip Ham, Josipina Ham, Pavel Dolinšek, Anton Gregorec in Franja Ahlin. Ovadba ugotavlja, da so mesarji prodajali šunko do 25 Din za kilogram, prekajeno meso do 25 Din, vrat do 22 Din, prekajeno slanino do 25 Din za kilogram, prekajena rebra do 20 Din, prekajena pleča do 20 Din za kilo, prekajene krape do 16 Din za kilo, prekajeno glavo po 10 Din za kilogram, prekajene parklje do 8 Din za kilogram. Sveže meso so prodajali kremenatlečje po 22 Din, vrat po 16—18 Din, glavo po 8 Din za kilogram in jetra po 16 Din za kilogram. Nabavne cene za prašiča pa so bile do 10,50 Din za 1 kg mrtve teže že zaklanega in očiščenega prašiča (v pomladanskih mesecih je bila ta cena dokaj nižja).

Misijonska razstava v Brežicah

Brežice ob Savi, 12. nov.

Misijonska razstava! Dvakrat smo morali odločiti, tretjič — menda — ne bo treba več! V soboto 14. t. m. popoldan in v nedeljo! V risalnici meščanske šole! Na razpolago bo gospod Jan Plestenjak iz Ljubljane, zastopnik Družbe za širjenje vere in Misijonske pisarne, ki bo pojasnjeval posamezne predmete. Marsikomu se bo odprl — nov svet. Zaslutil bo — velikopoteznost misijonskega dela sv. Cerkve. Ogled se bo za misijonsko idejo in sklenil, stopiti v prednje vrste misijonskih sodelavcev. Začutil bo nedopovedljivo srečo, da je — član velike vere, ki sega iz večnosti v večnost, da je otrok katoliške Cerkve. Zahrepenel bo, da prižiga luč resnice na desno, na levo, naprej in vedno dalje. Zasmilila se mu bo vsaka dušica, ki se tava v tmini nevere in poganstva. Dvignil bo oči, sklenil roke, pa molil, goreče pomolil — za rešitev teh neštevitih bednih neznabogov. Segel bo v žep, pa dal, žrtvoval žuljeve grošice — za vzvišeno delo misijona. Veseli neznanka, ki bodo prejeli, še bolj srečen kristjan, ki je dal! Duh božji je duh apostolstva in misijonstva, delo misijonsko je delo svetnikov, je prosveta božja! Vsak meščan, okoličari, ki se prisega na zastavo Kristusovo, naj opozori svoje domače, sosedne, znanke in prijatelje, da stopijo v soboto in nedeljo na razstavo! Velikanska udeležba na razstavi bi bila čast našemu mestu, znak katoliške zavednosti našega ljudstva! Množice, le brez strahu in dvorano, ni treba nič plačati! Če pa v svoji požrtvovalnosti prostovoljno in veselo prispevaš — v sklad misijonov, boš dvakrat veselo šel iz razstave, s sladko zavestjo, da — tudi tvoji žulji grade božje kraljestvo!

Muzejsko društvo za Slovenijo

Pretekle dni se je vršil ob številni udeležbi članstva redni občni zbor tega našega najstarejšega društva. Predsednik dr. Rudolf Andrejka, ki je otvoril zborovanje, se je predvsem spominjal umrlih društvenih članov, med katerimi omenja prvega društvenega odbornika in sodelavca Bulovca Antona, višjega sodnega svetnika v p., nadalje dr. Danila Majarona, soustanovitelja naše univerze; dr. Valentina Krisperja, organizatorja našega tujkega prometa in vnetega pospeševalca našega domoznanstva; dr. Jožeta Lesarja, kanonika in prorektorja bogoslovnih šol, uvaženega raziskovalca zgodovine janzenizma med Slovenci; Mazovca Ivana, gimn. profesorja in pisatelja v Ljubljani; Porento Gašperja, gimn. profesorja v St. Vidu nad Lj. in slikarja nabožnih slik; Kušarja Franca, župnika v Mengšu, Hočevarja Alojzija, sodnega svetnika v Novem mestu in Wilfana Franca, člana uprave dunavske paroplovne družbe na Dunaju.

Nato je predsednik omenil, da se je reorganizacija društva, ki deluje iz leta 1930 v dveh sekcijah: naravoslovni in zgodovinski, obnesla in da se je poživilo notranje delo sekcij. Dokaz so vsebinsko bogata in znanstveno tehtna izvestja sekcij, ki so pred nekaj meseci izšla. Dočim je zgodovinska sekcija obdržala za svoja izvestja dosedanj naziv: Glasnik Muzejskega društva za Slovenijo in tudi zunanji format, je prirodoslovna sekcija izpremenila poleg formata tudi naziv svojemu izvestju, ki se odslej glasi: »Prirodoslovne razprave«.

Društvo je tudi sicer martljivo in vestno delovalo. Blagajniško stanje je uravnoveseno ter je finančna podlaga tudi za prihodnje publikacije društva, ki izidejo v kratkem, zagotovljena. Zanimanje za društvo razveseljivo raste, kar dokazuje porast članstva za skoraj 100 članov, tako da šteje društvo danes 425 članov. Društvo ima v načrtu več drugih akcij, tako n. pr. vzidavo spominske plošče za zgodovinarja Ljubljana, Ivana Vrhovca, za osnivanje posebne zbirke spominskih svetin in znakov itd.; seveda se bo to izvršilo šele, ko se življenjske razmere, zlasti pa splošne denarne prilike, zopet uravnovesijo. Dokler traja gospodarska kriza, je še izdajanje rednih izvestij samo na sebi težko in odgovorno delo. Prav tako je trajno zanimanje članov glavnega odbora in sekcij za društveno delo v današnjih časih, ko odrija skrb za vsakdanji obstanek vsa altruistična stremeljenja, vredno vsega priznanja in pohvale.

Iz ostalih poročil društvenih funkcionarjev je razvidelo, da je imel glavni odbor 6 sej, zgodovinska sekcija 4 seje, prirodoslovna sekcija pa 12 sej in 13 mesečnih sestankov s predavanji. »Glasnik« (historični del) za leto 1930 je stal 14.574 Din, »Prirodoslovne razprave« pa 25.648 Din. Muzejsko društvo je v zamenjavi s 150 znanstvenimi društvi. V zamenjavo poslane publikacije predstav-

Žalostna usoda slovenskega kmeta

Slika z mariborskega sejma

Maribor, 12. novembra.

Zadnji terek, dne 15. t. m., se je vršil v Mariboru živinski sejem, ki je bil zelo dobro obiskan. Živine so prignali toliko, kakor že malokdaj poprej. Bili so tudi prav lepi komadi. Ali žalibog kupcev ni bilo...

Ako si opazoval vrvenje na živinskem trgu, se ti je nudila prav žalostna slika. Lastniki živine so vabili mesarje in prekupe, naj se jih usmilijo in jim odkupijo živinčeta. Nekateri so ponujali svojo živino za naravnost sramotne cene ali kljub temu je malokateri spraval svojo živino v denar. S komkoli si govoril, vsak je tožil in jadtikal, da je dospel gospodarska kriza na kmetih do vrhunca. Kmetje nimajo denarja niti za davke, niti ne morejo za zimo kupiti članom svoje družine potrebno zimsko obleko in obutev. Vino in les ne gresta v denar, sadja je bilo v mariborski okolici letos malo, in še tisto ni imelo skoro nobene cene. Kar pa so dobili ljudje za kakšen voziček krompirja, zelja, ali repe, pa gre za vsakdanje potrebe, kakor da bi vrzel muho v ogenj.

Zalostnih in povešenih glav so se vračali kmetje tokrat z mariborskega živinskega sejma. Priporočali bi tistim, ki še vedno mislijo, da je kmet zakopan v same dobrote, v denar in blagostanje, da bi si ogledali to mučno sliko. Slišal bi samo godrnjanje in besede žalosti. Kmetič od Sv. Marijete ob Pesnici mi je doslovno rekel sledeče: »Če bo šlo tako naprej, lahko na prstih ene roke izračunam, kdaj bo šla moja kmetinja na boben. Pred poldrugim letom sem kupil kravo, ki sem jo danes prodal. Tehtala je okoli 400 kg in sem

plačal tedaj za njo 2.900 Din. Sedaj sem jo pital cele mesece in je tehtala par kg več kot 500 kg in sem dobil zanjo celih 1.255 Din. Davka z vsemi dokladiami sem imel leta 1929 816 Din, letos pa me tirjajo za 2.712 Din. Iz tega lahko vidite, kako dobro se v sedanjih časih godi nam kmetom. In sedaj nas še gonijo okoli in nekateri nas silijo k društvu in tam plačevati visoko članarino, katera gre ne vemo kam. Prejšnje čase sem bil član Izobraževalnega društva pri Sv. Petru in sem plačal vsako leto par dinarjev in moja družina je imela za izobrazbo dovolj čitva in poduka na razpolago... Čudim se tudi temu, da v dobi, ko cene kmetijskih pridelkov tako strašno padajo, pa niso tovarnarji pri cenah industrijskega blaga prav nič popustili. Tu bi morali merodajni gosposode kaj resnega ukreniti, če hočejo rešiti slovenskega, kmetskega gospodarskega pogina.

Druga slika: Čez državni most žene sključen kmetič par volov. Na sebi je imel raztrgano obleko in gube na licu so pričale o velikih težavah, ki ga tarejo. Stopim k njemu in ga vprašam: »Očka, ali ste kupili vole?« Možek mi žalostno odgovori: »E, kaj šel Nisem jih mogel prodati, če bi jih tudi za mesarji in kupci metal. Niti 4 Din mi nihče ni hotel dati za kilogram žive teže, četudi so voli, kakor vidite, lepo rejeni. Spomladi leta 1929, ko sem jih kupil, so tehtali 915 kg in sem dal zanje tedaj 7 Din za kilogram, danes tehtajo 1.200 kg in mi nihče ni hotel dati niti 4 Din za kilogram. Davkarja me rubi za davke, bolnišnica me tirja za stroške zdravljenja mojega sina, pri hiši pa ni niti krajcarja denarja... In debele solze so se pojavile na licu uboga kmetiča...

Drzen vlom na Ježici

Ježica, 12. novembra.

Nocojšnjo noč je bilo vlomljeno v stanovanje tukajšnjega pekoveškega mojstra Urbančiča. Medtem, ko so se mojster sam ter oba pomočnika nahajali spodaj v pekarni pri delu, je neznan vlomilec prišel v stanovanje Urbančiča, ki se nahaja v isti hiši zgoraj. Vlom se je izvršil ponoči od polnoči do treh zjutraj, natančno se čas seveda ne da ugotoviti.

Ko je g. Urbančič prišel kakor v neki slutnji ob treh zjutraj iz spodnjih prostorov v svoje stanovanje, je opazil, da leži takoj za kuhinjskimi vrati na tleh volnena jopica ter telovnik, kar vse je prej viselo na vratih. To mu je takoj postalo sumljivo. Ko je Urbančič jopico pobral, je opazil, da manjka v njenem žepu moška ura, ki je bila pripeta na usnjeni vrvi. Nato je g. Urbančič sto-

Mrtvec najden v podzemski jami

Novo mesto, 11. nov.

Kake dobre pol ure od vasi Občine pri Poljanah, se nahaja gozd, Klingelst, last grofa Auerperga, v katerem je velika podzemska jama. V ta gozd je prišel pretekle soboto Rudolf Pečauer, sin posestnika v Poljanah, pa je naletel na to jamo. Radovednost ga je gnala, kakšna je jama znotraj. Zato je nekaj časa opazoval okrog jamskega vhoda, da je našel prirojen vhod v jamo. Spustil se je po vrvi v globino. Pred njim je zazijal dolg hodnik. Napotil se je vanj. Pa ni šel dolgo naprej, kajti nenkrat mu je korak zastal. Na tleh je zapazil truplo človeka, ki je bilo že v razpadajočem stanju.

Razumljivo je, da se je fant tega zelo prestrašil. Kolikor je mogel hitro, je zopet splezal iz jame in tekel to domov povedat. Najdba je bila takoj javljena toplaškemu orožništvu, ki se je takoj

podalo zadevo preiskat. Orožništvo ni moglo ugotoviti identitete trupla. Mrtvec je bil oblečen le v spodnje perilo. Imel pa je pri sebi srebrno uro, na pol razpadlo denarnico in očala. Na glavi ni bilo nobenega mesa več. Po obvestilu orožništva je prišla na lice mesta dne 10. t. m. sodna komisija, v kateri so bili preiskovalni sodnik Prijatelj, zdravnik dr. Pavlič in zapisnikar Andrej Jarc, ki je ugotovila, da gre tu za nekega 64 letnega Franca Wuchte-ja iz Občine pri Poljanah, katerega pogrešajo že od meseca maja t. 1927.

Tega leta se je po vsej okolici govorilo, da je izginil Wuchte, da je najbrže umorjen, ker je veljal za premožnega človeka, ki je bil dalj časa v Ameriki. Ker se pa je baje večkrat pohvalil, da ima denar, so sodili da ga je kdo umoril in oropal. Na truplu, kakor tudi na lobanji pa komisija ni mogla ugotoviti nobenega nasilja, kar bi pomenilo, da je morda sam padel v jamo in se ubil. Truplo so potegnili iz jame in ga prenesli na vaško pokopališče. Zagonetka smrti Wuchte-ja na je menda za vedno pokopana.

Fotoamaterji! Povečave

od Vaših negativov Vam strokovno lepo in poceni napravi

fofoodd. Jugoslovanske knjigarnice

Koliko se piše na svetu pisem

Preteklo je že več desetletij, odkar je pošta uvedla takozvano dopisnico. Od začetka se dopisnica ni mogla prav uveljaviti, ker so pač ljudje bili navajeni pisati prava pisma v kuverti. Sele, ko je bila dopisnica spopolnjena po iznajdbi razglednice, so se ljudje navadili na dopisnico sploh. Največ razglednic oziroma dopisnic pišejo Nemci v inozemstvo. Vsako leto se iz Nemčije razpošlje po vsem svetu okoli 55 milijonov dopisnic. Za Nemčijo pride Avstrija, za njo pa Japonska, ki obe na leto razpošljata okoli 39 milijonov dopisnic. Kar se tiče Avstrije, napišejo večino teh razglednic seveda tujci, ki si pridejo ogledat to deželo, v prvi vrsti seveda Tirolsko, Solnograško in Dunaj. Na četrtem mestu je Češkoslovaška, ki razpošlje na leto 21 milijonov razglednic. Za njo pa Koreja in Svica. Kar se tiče Koreje ni čudno, če njih prebivalci napišejo na leto okoli 19 milijonov razglednic, zato, ker je Koreja zelo obljubena. Svica pa dosega to število samo radi tega, ker ima tako ogromen tujski promet. Iz Italije se razpošlje na leto po svetu 15, iz Poljske 14, iz Francije pa 12 milijonov razglednic.

Ako vpoštevamo razmerje napisanih in odposlanih dopisnic s številom prebivalstva, potem stoji v Evropi na prvem mestu republika Gdansk z 8 kartami na vsako vsebo. Nato pride Avstrija s 6, Svica s 4 in Češkoslovaška z 1 dopisnico. Ena dopisnica na vsakega prebivalca na leto pride potem še na vsakega prebivalca na Holandskem, Koreji, Belgiji in Nemčiji. Ako pa hočemo izvedeti, koliko se razglednic in dopisnic napiše v državi sami v medsebojnem občevarju prebivalcev, potem vidimo, da na Japonskem vsak človek napiše povprečno na leto okoli 40 dopisnic, dočim se v Nemčiji poslužuje dopisnice v notranjem medsebojnem občevarju 1 človek samo 20 krat na leto. Za Nemčijo pride Svica. Zanimivo je tudi, da se na Japonskem uporablja dvakrat

nizjo številko izkazuje Abesinija, kjer na enega človeka na leto ne pride niti 1 pismo, ampak šele na vsakih 50 let! Podobno je v belgijskem Kongu. Na Madagaskarju in v Perziji pa pride na vsakega prebivalca 1 pismo na leto. Čudno je, da visoko kulturni Kitaj izkazuje samo 2 pismi na vsakega prebivalca na leto. Pač znamenje, da nižji sloji nič ne pišejo, ampak samo takozvana inteligenca. V Indiji pridejo na vsakega človeka na leto 4 pisma, v Rusiji 6. Splošna izobrazba je v Rusiji pač še vedno na zelo nizki stopnji. Tudi Turčija, ki jo Kemal paša na vse pretege modernizira, izkazuje na leto samo 7 pisem na osebo, torej vendarle enega več nego Sovjetska Rusija.

Zanimivo je tudi, da v Bolgariji ljudje pišejo manj, nego v Braziliji, ki ima ogromno število Indijancev. Čudno je tudi, da na Danskem ljudje pišejo polovico manj pisem nego Svica, Romunija manj nego Bolgarija, Grčija polovico manj nego Madžarska in Jugoslavija. Jugoslavija, Češkoslovaška in Madžarska skupaj imajo manj pisem na leto nego avstrijska republika. Iz tega seveda ne smemo v vsakem slučaju sklepati, da je dežela, ki izkazuje manjše število pisem, manj kulturna, nego dežela, kjer se piše več. Tako n. pr. je narodna izobrazba na Češkoslovaškem gotovo višja nego v Avstriji. Prebivalci Avstrije so pač še iz časov monarhije navajeni na to, da ob vsaki malenkosti pišejo. Vidimo, da celo visoko izobraženi severni narodi, kakor n. pr. Danska, Švedska in Norveška, primeroma zelo malo pišejo. Tako n. pr. pride na Norveškem na vsakega prebivalca letno samo 44 pisem.

Japonska ne popušča

Japonski poslanik v Parizu Jošizava (na sliki s soprogo) je izročil francoskemu zunanjemu ministru Briandju, ki je obenem tudi predsednik Sveta Društva narodov, noto svoje vlade kot odgovor na Briandov poziv, naj Japonska preneha z ofenzivo v Mandžuriji. Japonska odgovarja — sicer precej zvito — da zelo spoštuje sklepe Društva narodov, da pa ne more popustiti od svojih zahtev glede Mandžurije, v kateri da mora imeti svoje čete, da lahko ohrani mir in red, ki ga motijo de-

Mednarodna nogometna zveza (FIFA) je izgubila ves denar. Glavni tajnik te mednarodne organizacije, v kateri so članjeni skoraj vse nogometne zveze evropskih držav, Hirschmann, je moral te dni odstopiti. Ugotovili so namreč, da je ta vzorni tajnik zaspekuliral in zapravil vso društveno imovino, ki je znašala nekaj nad 3 milijone dolarjev. Ker je poveril tudi denarje holandskega sportnega odbora, je vprašanje, ali se bo Holandija mogla udeležiti prihodnje olimpijade l. 1932.

več dopisnic in razglednic nego kuvertiranih pisem. Na celem svetu se na leto napiše okoli 6 in pol milijard razglednic in dopisnic.

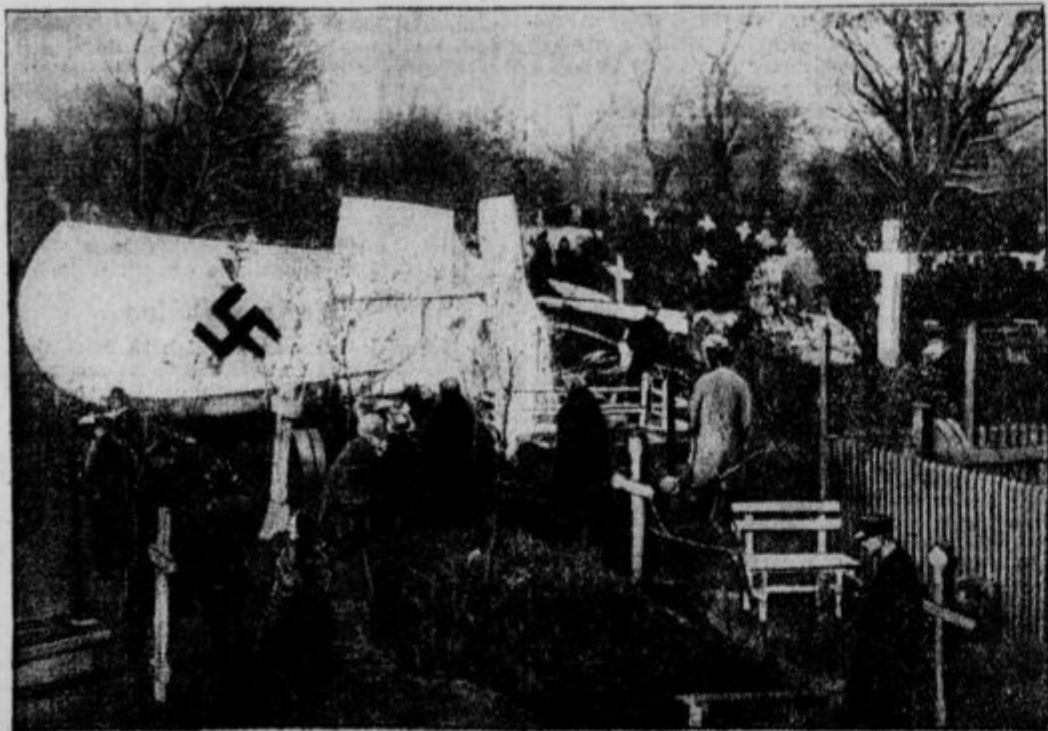
Zanimivo je, koliko napišejo ljudje vsako leto v posameznih državah ne samo dopisnic in razglednic, nego tudi pisem sploh. Tudi glede tega nam danes statistika pove popolnoma natančne številke, ki so jako presenetljive. Največ pisem, razglednic in dopisnic napišejo ljudje na Novi Zelandiji, kjer na vsakega človeka pride na leto 169 pisem in kart. Pri tem je treba pomisliti, da ogromna večina prebivalstva na Novi Zelandiji sploh ne zna pisati ne brati. Torej odpade to visoko število po pretežni večini na ondi naseljeno belo prebivalstvo. Na drugem mestu je Belgija, kjer vsak človek na leto napiše 162 pisem in kart, potem Francija, ki izkazuje število 134, Anglija, ki izkazuje število 142, Kanada, kjer pride na vsakega človeka 140 pisem in kart, Svica, ki izkazuje število 139, Avstrija, kjer vsak človek napiše na leto 128 pisem in kart, Nizozemska, ki izkazuje število 127, Gdansk, kjer vsak človek napiše na leto 122 pisem in kart in Nemčija, ki izkazuje število 116 pisem in kart. Naj-

loma kitajski razbojniki, še bolj pa ogrožajo boljše. Slednji so baje zbrali ob meji močno armado, s katero mislijo podjarmiti Mandžurijo in s tem povečati vpliv boljšeizma na daljnem vzhodu. Briand je sklical za 15. t. m. izredno zasedanje Sveta Društva narodov v Parizu, na kateri naj se določi končno stališče Društva narodov. Kakor znano je tudi naša država član Sveta in jo bosta zastopala pomočnik zunanjega ministra g. Fotić in svetnik g. dr. Perne.

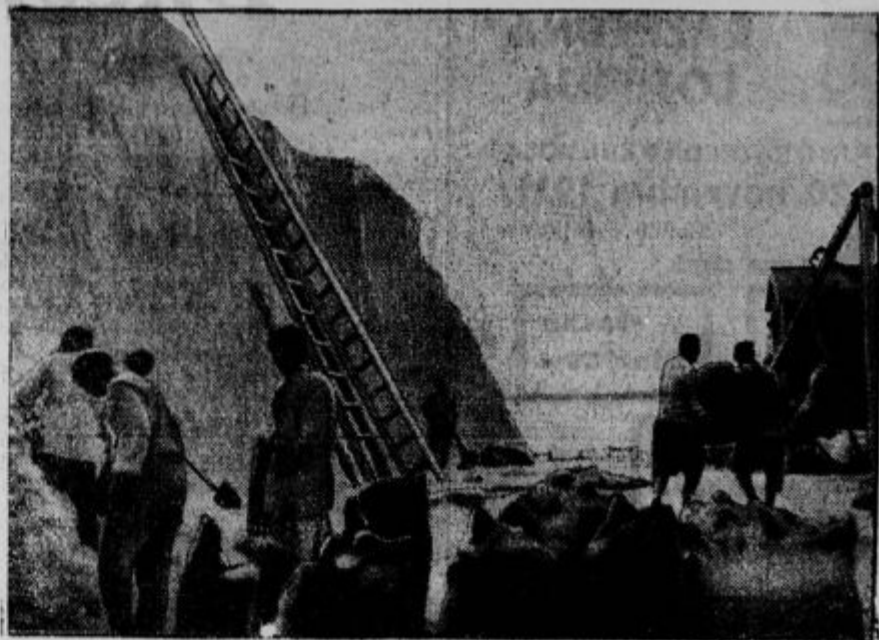
»Vi bi hoteli imeti sto dolarjev na posodo? Dobro, ampak podpisati morate menico.«

»Menico? Izključeno: enkrat sem že podpisal menico pa sem potem moral plačati.«

Velika letalska nesreča v Latviji. Pri manevrih latvijske vojske so sodelovali tudi aeroplani, ki so jih zgradili Nemci in jih tudi oni večinoma vodijo. Med vajami sta v zraku dve letali trčili in padli na pokopališče pri mestu Libau. Aeroplana sta bila popolnoma razbita, vseh šest mož posadke pa je našlo smrt pod ostanki letal. Pokopali so jih na pokopališču, ki je bilo pozorišče te strašne nesreče.

Odpor brez nasilja

Patriarh Ciril Tretji, nadškof grško-vzhodne cerkve na Cipru, ki je te dni pozval prebivalstvo, naj se vzdržuje vseh nasilnih dejanj, ki stanejo toliko žrtve. — Ta poziv je prišel, ko so številne angleške čete s pomočjo bojnih ladij in zrakoplovov premagale oborožen upor grškega prebivalstva na Cipru proti gospodujočim Angležem. Prebivalstvo se je moralo udati ali in premoči, ni pa zlomljen odpor. Po zgledu Indije so sedaj tudi na Cipru pričeli z odporom brez nasilja in z delnim bojkotom plačevanja obveznosti. Predvsem so na obali pričeli izdelovati morsko sol (glej našo sliko) in s tem pričeli demonstrirati proti angleškemu monopolu soli. V neoboroženem odporu sodeluje grško ljudstvo kot en mož. Angleški guverner nad otokom je radi tega državnega nastopa prebivalstva v veliki neprilici. Odpadel je velik vir dohodkov: monopolskih dohodkov skoraj ni več, dohodkov vedno manj. Pa tudi sicer je v občevarju med upravnimi uradniki in prebivalstvom nastopilo tako hladno razmerje, da so že mnogi angleški uradniki prosili za premostitev. Prebivalstvo se nadeja, da bo angleška vlada morala popustiti in da bo dala vsaj več svobode v solah in v upravi.

Duhovnik - odvetnik

V mestu Lille na Francoskem se je dogodil slučaj, ki mu ni primere v zgodovini francoskega sodišča. Kazenski zagovornik Robert Staal se je po petletnem delovanju preprčal, da preslabo pozna sveto pismo in krščanske nauke. Vstopil je v semenišče in po dovršenem študiju položil duhovniške zaobljube. Istočasno pa je sodišču sporočil, da bo slejkoprej ostal kazenski zagovornik. Videl je, da pomeni verstvo najbližjo pot do srca zločinca in je temu primerno spopolnil svojo izobrazbo. Lillska odvetniška zbornica je v posebni seji razpravljala o zadevi in naposled sklenila, da lahko izvršuje duhovnik odvetniški poklic. Tudi lillski nadškof kardinal Lye-nard je izjavil, da ne bo cerkvena oblast Staal storila nobenih zaprek. Saj je služba pravici itak blizu službi Bogu. S kardinalovim dovoljenjem bo duhovnik Staal lahko odložil stanovsko obliko in jo nadomestil s predpisanim odvetniškim plaščem, če bo moral nastopati pri katerikoli razpravi.

Nad dve milijardi za upokojece

Avstrijski parlament razpravlja te dni o novem proračunu, ki bi ga morali znatno znižati, če bi hoteli dobiti novo posojilo, ki je Avstriji nujno potrebno. Kakor vedno, je proračun objavljen v vseh podrobnostih. Med postavkami je ena največjih postavka za pokojnine. Mala avstrijska republika plačuje letno samo za pokojnine nad 271 milijonov šilingov ali nad dve milijardi 200 milijonov dolarjev. Vseh vpokojencev je približno 116 tisoč. Seveda je med njimi večina bivših aktivnih avstrijskih častnikov. Po prevratu je večina avstrijskih častnikov optirala za Avstrijo, le nekateri so našli boljši zaslužek v nasledstvenih državah, v Jugoslaviji, Češki, Poljski in Romuniji, kjer so si znali po svojih zvezah dobiti mesta v najrazličnejših podjetjih. Ogromna večina pa je na zapisku avstrijske republike. Njihove pokojnine so precej visoke, zato pa so oni vedno pripravljeni v slučaju potrebe zopet izvrševati svoj nekdanji poklic. Ravno na to »skrito armado« je mednarodna komisija opozorila dunajsko vlado z nasvetom, da naj njihove vrste malo razčisti, če hoče dobiti posojilo. Pa tudi avstrijsko ljudstvo se je naveličalo plačevati visoke davke, če grede največ za te pokojnine, kajti nade na vzpostavitev mogočne dvojne monarhije so ostale in bodo ostale samo sanje nekaterih vpokojenih generalov.

Usodna zmota zdravnika

V dusevnem oddelku bolnišnice v Nevtrij pri Bratislavi so bili trije neozdravljivi umobolni, ki so pred par dnevi umrli vsled usodne zmote službujočega zdravnika. Ti trije bolniki so dobili težke napade in zdravnik jim je dal luminalne injekcije. Bolniki so se pomirili, zaspali in drugo jutro so jih našli mrtve. Dognali so, da jim je zdravnik dal injekcije morfija. Zanimivo pa je, da je bil na steklenici, iz katere je zdravnik vzel injekcije, napis, da vsebuje luminalno raztopino, v resnici pa je bila polna morfija. Sorodniki so vložili tožbo proti upravi bolnišnice.

Nemiri v Španiji

Kastiljanski katoliki so na preteklo nedeljo po celi državi sklicali javna zborovanja, na katerih se je zahtevala revizija nedavno sprejete ustave. Po mnogih krajih so se pri tej priliki zgodili težki nemiri in spopadi med pristaši obeh taborov. Ponekod je moralo poseči v borbo tudi orožništvo in policija. Posebno v Valenciji so bili hudi nemiri. Komunisti so napadli katoliške zborovalce. Spopad je bil precej krvav, ker so bili komunisti oboroženi. Mnogo oseb je bilo težko ranjenih, med njimi katoliški poslanec Martino. Komunisti so zasedli tudi vse kolodvore in napadali ljudi z dežele, ki so se pripeljali na shode. V mestu Burgos je moralo celo nastopiti tudi vojaštvo, ki je streljalo na množico. Med drugimi je bila ustreljena ena žena in dva otroka. Pokret za revizijo ustave se vedno bolj širi.

Izropano župnišče

Med prebivalstvom fare Friedlach pri St. Vidu ob Glini v Avstriji se je razširilo zelo veliko razburjenje radi predrznega roparstva in župnišča. V temni noči je pred dnevi potkal v župnišču kmečko oblečen človek in prosil župnika, ki faro sam upravlja, da naj gre v sosedno vas spovedat in obhajati na smrt bolno ženo. Župnik se je takoj oblekel in kljub zelo slabemu vremenu odšel v imenovano vas, da podeli poslednje zakramente bolnemu verniku. Zelo pa je bil presenečen, ko je prišel k posestniku, kjer niso imeli nobenega bolnika. Ko se je župnik ves utrujen vrnil v župnišče, je videl, da so med tem predrzni roparji pokradli vse dragocenosti in denar v župnišču in v cerkvi.

Zvezdoslovje in znanost

Pred dunajskim sodiščem se je te dni vršila razprava, katere izid je zanimiv in se v znanstvenih krogih mnogo komentira. Astrolog Vantoh je tožil svojega poklienega tovariša Herza radi umazane konkurence, češ, da je Herz delal reklamo, da je dobil uradno dovoljenje za otvoritev prve, oblastno priznane posvetovalnice na podlagi zvezdoslovja.

Sodnik je obtožnica opustil in utemeljeval svojo razsodbo tako: Četudi se prerokovanje iz zvezd ne more vzeti za navadno sleparijo, se mora vendar priznati, da od večine ni priznana za vedo ali priznana eksaktno znanost. Bodočnosti ni mogoče napovedovati niti na podlagi zvezdoslovja. V sedanjem stanju astrologija ni znanost. Ona predstavlja samo teorije in domneve, s pomočjo katerih ni mogoče urediti pravo obrt. Radi tega v danem slučaju tudi ni moglo biti govora o umazani konkurenci.

Smešnice

Prosim vas, gospod tajnik, ali bi lahko govoril z gospodom ravnateljem?

Zelo obžalujem, da vam ne morem vstreti. Gospod je zelo zaposlen in mi je naročil, da naj ga zbudim samo, če je kaj izrednega.

Sin očetu: »Kaj je izdajstvo?«

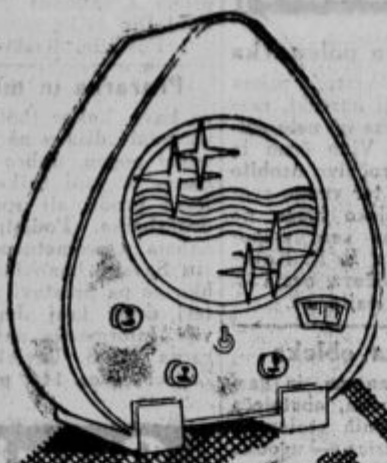
Oče: »Izdajstvo je na primer, ko kdo zapusti naše vrste in gre k nasprotnim.«

Sin: »Kaj pa je, če kdo zapusti nasprotno vrsto in pride k nam?«

Oče: »To je pa načelnost.«

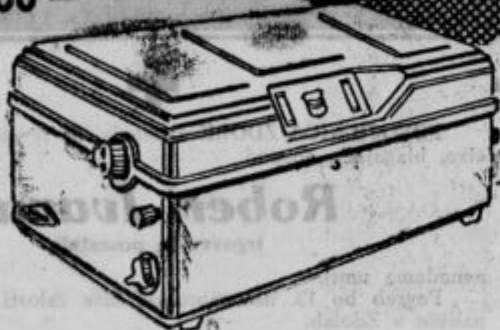
930

trojevni prejemalec za istosmerni in izmenični tok, z vgrajenim zvočnikom
Din 3500.—

2531/33

trojevni prejemalec za izmenični in istosmerni tok
Din 4500.—

Za izmenični in istosmerni tok

Philips, tvrdka, ki je pri vsaki stopnji razvoja radija zavzemala vodilno mesto, je uspela do dovršenosti tudi pri svojih novih brezhibnih prejemalcih, ki so prirejeni i za izmenični i za istosmerni tok. — S pripadajočim zvočnikom, ki se vsi odlikujejo po divno čistem glasu, predstavljajo ti prejemalci kombinacijo harmonične lepote.

Čisto in jasno se reproducirajo vsi zvoki brez ozira na to, jeli to opera ali narodna glasba ali neodoljivi glas Jazz-glasbe; sploh vsi zvoki različnih instrumentov.

Oglejte si te aparate in poslušajte jih pri nas!

2553

petjevni prejemalec samo za istosmerni tok. Aparat največje dovršenosti.

Din 8500.—

RADIO LJUBLJANA

Trgovina z državnimi papirji

Finančno ministarstvo je odredilo dne 5. t. m. sledeče:

1. Da se more vnos iz inozemstva naših predvojnih in povojnih obveznic državnih zunanjih posojil kot tudi nakup teh posojil v inozemstvu vršiti le po predhodnem odobrenju finančnega ministarstva.

2. Trgovina s temi papirji v notranjem prometu se more vršiti samo na domačih borzah po pooblaščenih zavodih, ki morajo takoj po izvršeni prodaji dostaviti finančnemu ministarstvu imena in naslove prodajalcev z označbo iznosa prodanih papirjev.

3. Prodaja označenih obveznic v inozemstvu po nalogih iz naše države se mora vršiti po pooblaščenih zavodih, cel dobljeni znesek deviz pa se mora vnesti v državo in ponuditi Narodni banki v odkup.

4. Pooblaščen denarni zavodi so dolžni voditi posebno evidenco o gibanju označenih obveznic in sicer: a) o vnesenih iz inozemstva, b) o prodanih

v inozemstvu po nalogu iz naše države in c) o prodanih v državi — posebej za svoj račun in posebej za račun svojih komitentov.

5. Označeni zavodi so dolžni vsako gibanje teh obveznic v točkah a, b in c prejšnjega odstavka redno prijavljati finančnemu ministarstvu, dopolnjujoč te prijave z odnosnimi podatki iz 2. odstavka te naredbi kakor tudi s podatki o ponudnih devizah Narodni banki (3 odstavek) in na koncu vsakega meseca poslati finančnemu ministarstvu splošni pregled gibanja teh obveznic, iz katerega naj bo razvidno: a) stanje obveznic v začetku meseca tako v državi kakor v inozemstvu pri vseh korespondentih in b) gibanje obveznic v teku meseca ter stanje koncem meseca.

6. Pooblaščen denarni zavodi so koj po prejemu tega odloka dolžni dostaviti finančnemu ministarstvu podatke o stanju obveznic na dan 10. novembra in sicer v državi kakor tudi v inozemstvu. (Finančno ministarstvo, oddelek državnega računovodstva in proračuna).

Izvoz sadja

Centralna komisija za sadje pri ministarstvu trgovine in industrije je sestavila statistične podatke o izvozu sadja iz naše države. Od 1. avgusta do 20. oktobra je bilo izvozeno: surovih sliv 4.601 vag., jabolk in hrusk 1.544 vag., od tega v Avstrijo 661, v Belgijo 2, v Nemčijo 130, na Češkoslovaško 467, v Francijo 23, v Grčijo 98, v Holandijo 7, v Italijo 114, na Madžarsko 7, na Poljsko 6 vagonov, v Švico 23 in na Švedsko 1 vagon. Nadalje so izvozili 360 vagonov grozdja, od tega na Dunaj 137, v Nemčijo 54, na Češkoslovaško 153, v Italijo 4, na Poljsko 9, v Švico 2 in na Madžarsko 1 vagon.

Naš pšenični konflikt s Češkoslovaško. Kakor poročajo iz Prage, je tja dospel ravnatelj Privilegirane izvozne družbe iz Belgrada Majdanović, ki se že pogaja z Velikonakupno in bo spor urejen izvensodno s poravnavo.

Kontrola nad bančnim poslovanjem na Češkoslovaškem. Na Češkoslovaškem se že dalj časa bavijo z mislijo v dobi sedanje gospodarske krize poostriži kontrolo nad poslovanjem bank. Pred nedavnimi je ministrski predsednik Udržal najavil tak zakon, iz katerega so že znane nekatere političnosti. Novi zakon bo nadomestil sedanji zakon o bankah, ki je v veljavi že od leta 1924. Glavne odredbe novega zakona so namenjene večji zaščiti vlagateljev in sicer tako, da so natančno določeni pogoji za vlaganje hranilnih vlog in za poslovanje bank s temi vlogami. Nadalje bo povečana civilna in kazenska odgovornost funkcionarjev in je tako dana večja neodvisnost in neutralnost. Dalje omogoča zakonski predlog boljše zakonito revizijo bančnega poslovanja, ker stavlja vse dohodke funkcionarjev pod kontrolo nadzorstvenega sveta. Zlasti so ostre odredbe zakona o kontroli in reviziji poslovanja bank, ki so bile sanirane z državnimi edredbami.

Dohodki iz tujkega prometa. Po statistiki Društva narodov so znašali dohodki od tujkega prometa v milijonih dolarjev v Italiji leta 1926 107, 1927 126,5 milj., v Franciji 1926 422,5, 1927 235,2, 1928 293,2 in 1929 315,2 milj., v Švici 1926 63,6, 1927 38,6, v Avstriji 1926 26,7, 1927 31, 1928 35,8, in 1929 38,2 milj. To so čisti dohodki od tujkega prometa, ker so odšteti izdatki državljanov teh držav v inozemstvu. Pasivna pa je ameriška turistična bilanca, kajti Amerikanci izdajo več v inozemstvu kot pa tujci v Ameriki, kar je razumljivo. Deficit je znašal 1926 475, 1927 533, 1928 741 in leta 1929 654 milijonov dolarjev.

Nova tvornica jutlnih izdelov. Kakor javljajo zagrebški listi, se bo bivša tvornica »Koranič« v Karlovcu preuredila za industrijo jute. V tej industriji je tudi zainteresiran italijanski kapital. Do sedaj so bile v Jugoslaviji 3 tvornice jutlnih proizvodov, karlovska bi torej bila četrta.

Snovanje hranilnice donavske banovine. Pričakujejo, da bo te dni padla odločitev o osnovanju hranilnice donavske banovine in sicer po fuziji med Baško oblasno hranilnico v Somboru, banatsko oblasno hranilnico v Bečkereku in oblasno hranilnico v Požarevcu. Novi zavod bo imel glavnice za 10 milijonov in ravnateljstvo rezerv. Tuja sredstva cenijo na 50 milijonov. — Zavod bo podpiral elektrifikacijo banovine in dal potrebna sredstva za most čez Tiso in čez Donavo.

Protokolacija gradbenih podjetij. Predsedstvo visjega deželnega sodišča je dalo Zbornici za TOI glede protokolacije gradbenih podjetij naslednje pojasnilo: »Po izvršenih poizvedbah je praksa podrejenih zborničnih sodišč tukajšnje področja glede protokolacije gradbenih podjetij slejkoprej v bistvu enotna. V trgovinski register se dovoljuje

vpleti le onim gradbenim podjetjem, ki se poleg stavbarstva pečajo še s kakimi trgovskimi posli v smislu tozadevnih določb trgovskega zakona (pri čemer se pa nabave gradbenega materiala v svrhu knobilitacije v stavbah ne smatrajo za trgovske posle). Dalje se dovoljuje vpis v trgovski register onim gradbenim podjetjem, ki so osnovana v obliki družb z omejeno zavezo, ker je za nje protokolacija — ius cogens — ne oziraje se na to, ali se pečajo s trgovskimi posli ali ne (§ 2. zakona z dne 6. marca 1906 drž. zak. št. 58).

Borza

Dne 12. novembra 1931.

Denar

V današnjem deviznem prometu so ostali neizpremenjeni tečaji Curiha, Pariza in Prage, dočim sta bila tečaja Bruslja in Newyorka nekoliko čvrstejša. Slabejši pa so bili tečaji Amsterdama, Londona in Trsta. Promet je bil srednji in je vse zaključene devize dala Narodna banka.

V prostem prometu smo čuli za Berlin neizpremenjeni tečaj 1358, ravnatoko za Dunaj 785. Budimpešta bi stala po pariteti v Curihu 990-991. Ljubljana. Amsterdam 2264.98—2271.82, Bruselj 784.29—786.65, Curih 1098.45—1101.75, London 209.39—216.89, Newyork kabel 5622.63—5639.63, Newyork ček 5600.63—5617.63, Pariz 220.99—221.65, Praga 166.52—167.02, Trst 287.70—293.70.

Zagreb. Amsterdam 2264.98—2271.82, Bruselj 784.29—786.65, London 209.39—210.21, Milan 287.7—288.6, Newyork ček 5600.63—5617.63, kabel 5622.63—5639.63, Pariz 220.99—221.65, Curih 1098.45—1101.75.

Skupni promet brez kompenzacij 4.6 milj. Belgrad. Amsterdam 2264.98—2271.82, Berlin 1342.50—1368.50, Bruselj 783.29—786.65, Curih 1098.45—1101.75, London 209.39—216.49, Newyork 5600.63—5617.63, Pariz 220.99—221.65, Praga 166.52—167.02, Trst 287.70—293.70.

Curih. Belgrad, 9.10. Pariz 20.10875, London 19.34, Newyork 512, Bruselj 71.40, Milan 26.425, Madrid 44.72, Amsterdam 206.20, Berlin 120.00, Dunaj 71.50, Stockholm 109.25, Oslo 109, Kopenhagen 109.75, Sofija 3.71, Praga 15.16, Varšava 57.45, Budimpešta 90.025, Atene 6.50, Carigrad 2.50, Bukarešta 3.05, Helsingfors 10.

Dunajska berza radi praznika ni poslovala.

Vrednostni papirji

Tendenca za vojno škodo je bila danes na zagrebški borzi v glavnem neizpremenjena, ravnatoko dolarski papirji. Nekoliko čvrstejša so bile begluške obveznice. Do prometa je prišlo v vojni škodi 600 kom., 7% Blerovem posojilu 4000 dol., 8% Bleru 2000 dol. in begluških obveznicah 50.000. Na belgrajski borzi je bilo slabše 7% investicijsko posojilo, katerega je bilo zaključeno 5500 Din nominala. Nadalje je bilo zaključenih na belgrajski borzi 16.500 agrarov ter 17.500 begluških obveznic. Vojna škoda je bila deloma slabša kot včeraj. Promptne je bilo zaključeno 400 kom. Nadalje sta bila dva velika zaključka 143 komadov in za novembraški termin 200 kom. Iz tega prometa je razvidno, da se kupuje največ male količine državnih papirjev, kar je v zvezi z akcijo Poštne hranilnice za nakup državnih papirjev.

Ljubljana. 7% Bler. pos. 67 bl., 7% Bler. pos. 60 bl., Stavbna 40 den., Ruše 125 den.

Zagreb. Drž. pap.: 7% inv. pos. 65 bl., agrarji 38 bl., vojna škoda ar. 275—277 (275, 276), kasa 275—277, 12. 270—284 (281), 8% Bler. pos. ar. in kasa 65.50—66, 7% Bler. pos. ar. 50.50—60 (58.50, 59.50), kasa 59.50—60, 7% pos. Drž. hip. banke 61.50—64, 6% begl. obv. 43.50—44 (44.50, 45).

Belgrad. Narodna banka 4900—5100, 7% inv. pos. 64—65 (63.50), agrarji 33—37 (33), vojna škoda 272—274 (273, 274, 275, vel. kom. 275), 11. zaklj. 275, 6% begl. obv. zaklj. 43.50—43.75, 8% Bler. pos. 63 bl., 7% Bler. pos. 57.50—60, 7% pos. Drž. hip. banke 62—64.

Zitni trg

Novi Sad. Vse neizpremenjeno. Tendence neizpremenjena. Promet: 29 vagonov.

Budimpešta. Tendence prijazna. Promet srednji. Pšenica dec. 10.40—10.54, zaklj. 10.54—56, marec 11.45—11.66, zaklj. 11.60—62, rž marec 12.80—12.90, zaklj. 12.88—12.90, marec 13.63—13.75, zaklj. 13.72—13.75, koruza maj 13.85—14, zaklj. 13.97—13.98.

Les

Na lesnem trgu ni opaziti nobene bistvene spremembe. Pač so se pojavila povpraševanja in sicer tečaja komisijarska naročila rezanega in lesanega lesa, toda pri pogajanjih za ta naročila se vedno opazja, da je v novi produkciji le težko skleniti kako kupčijo, ker zahtevanih dimenzij zelo primanjkuje iz razloga, čes da dobavitelji pri sedanjih cenah ne najdejo konvencije. Sklepanje kupčij otežujejo nadalje tudi neugodni plačilni pogoji, ki jih nudijo naši odjemalci. Pri sedanjih razmerah, ki vladajo na trgu, je nujno potrebna smotrna produkcija in sicer izdelovanje samo takih dimenzij, ki se stalno iščejo, čeprav bolj v malih količinah. Osebito velja to opravilo pri produkciji tramov, ki so največji in specielni lesni proizvod Slovenije. Zelo pereče vprašanje je pa sedaj tudi finansiranje izvoza: kajti od tukajšnjih izvoznikov se zahtevajo takojšnja plačila, dočim morajo izvozniki sami čakati zelo dolgo na plačila odjemalcev.

ILIRIJA : PRIMORJE

KDO JE BOLJŠI.

To vprašanje bo rešila nedeljska izzivalna tekma med Primorjem in Ilirijo. Že prošli teden smo poročali, da hoče Primorje revanžno tekmo, katero je seveda Ilirija tudi sprejela. Naša dva vodilna kluba nastopita v najmočnejših sestavah da zopet enkrat na zelenem polju pokažeta znanje svojih najboljših igralcev. Tekmo pričakuje sportno občinstvo z velikim zanimanjem. Ravno tri nedelje ni bilo večjih oziroma zanimivejših tekem, kar je za naše razmere dolg odmor. Zlasti še v času, ko vsi želijo, da bi se igrala tekme vsi zimo.

TVRDKA I. C. MAYER naznanja, da je po kratki, težki bolezni umrla v zgodnji mladosti njena zvesta sotrudnica, gospodična

Marija Debevec

Pogreb se bo vršil v soboto 14. novembra ob 4 popoldne od mrtvašnice splošne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 12. novembra 1931.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-30 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 1-4 5 Din. Oglasi nad deset vrtiče se računajo višje. Za odgovor znamko! Na vprašanja brez znamke ne odgovorjamo!

Službe iščejo

Kuharica
stara 42 let, z večletnimi spricvali, išče stalno službo s 1. decembrom v kakšni gostilni. Razume tudi nemško. Ponudbe na upravo Slovenca pod št. 13.319.

Mesto strežnice
pri krščan. družini iščem. Nastopim takoj. Naslov v upravi Sl. pod št. 13.369.

Služkinja
vajena vseh del išče službo. Gre tudi za gospodinjstvo h krščanski družini. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 13.361.

Lesni manipulant
dobro izvežban v lesni stroki, išče stalno službo v Dravski ali Savski banovini. Samo resne ponudbe na oglasni oddelku »Slovenca« pod »Marljiv« št. 13.367.

Dve dekleti
iščeta mesti sobarice ali kaj sličnega, po možnosti skupaj. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 13.354.

Mesto učenca
v mešani trgovini iščem. Imam dva razr. gimnazije. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 13.302.

Službo dobe

Sprejem učenca
z dobrimi spricvali, poštenih staršev, v mešano trgovino L. Beranič, Majšperg. Nastop takoj.

Služkinja
samostojna gospodinja - kuharica, z dobrimi spricvali, srednje starosti, vajena kmečkih del, se sprejme s 1. dec. v župnišče z majhnim posestvom. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Župnišče« št. 13.292.

2 mizar. pomočnika
sprejme takoj Stefan Marčijan, Dob pri Domžalah.

Učenko, učenca
dobrega računarja, sprejme trgovina mešan. blaga v Ljubljani. Oskrba pri starših. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 13.307.

Trgovskega vajenca
sprejme specerijska in delikatesna trgovina v Ljubljani. Vsa oskrba pri starših. Naslov v upravi »Slovenca« pod 13.228.

Objave

Začetek
prostovoljne družbe danes in jutri ob 9 dopoldne v Igriški ulici 10.

Preklic
Podpisani javljam, da jaz nisem plačnik za nikogar, kdorkoli bi napravil na moj račun kakršnekoli dolgove ali obveznosti brez moje vednosti ali mojega podpisa. - Anton Repar, zidarski mojster, Dule 5, Šmarje-Sap.

Stev. 3577/1931.

RAZGLAS

Pri mestni občini Kočevski se odda provizorično mesto občinskega sluga proti mesečni plači po dogovoru. Prošnje, avtorizirane pisane in pravilno kolkovane, je vložiti do vstega dne 25. novembra 1931 pri podpisnem županstvu. Sprejemni pogoji so razvidni iz natečaja, ki je objavljen v »Jugoslovanu« št. 264 z dne 10. novembra 1931 v oddelku »Službene objave«.

Županstvo mestne občine Kočevje, dne 7. novembra 1931.

Pouk

Čamernikova šoferska šola
Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugo-avto). Prva oblast. koncesionirana. Prospekt št. 16 zastoji. Pišite po!

Dober instruktor
akademik, navezan samo na lasten zaslužek, išče instruktorja. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 13.251.

Zaslužek

Glavnega zastopnika
za Jugoslavijo išče največja nemška tovarna čevljarjskih strojev in potreščin. Potrebno nekaj garancije za tukajšnji lager. Strokovna izobrazba ni potrebna. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Ljubljana ali Zagreb«.

Poizvedbe

Izgubila
je neka služkinja blizu Ribnice na Dolenjskem poselsko knjižico in knjižico strokovne zveze s par računi glasečih se na ime Andolšek. Pošteni najditelj naj odda vse proti nagradi 50 Din v upravi »Slovenca« v Ljubljani.

Stanovanja

Opremljeno sobo
oddam solidnemu gospodu blizu glavnega kolodvora. Livarska ulica 6.

Dvosobno stanovanje
se odda s 15. novembrom v Starčevi ulici 15.

Stanovanje s hrano
se išče za dijaka 4-šolca. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Dijak« 13359

Kupimo

Kupimo
samo kompletne vagonne jabolke vrste

Pogačar

proti takojšnjemu plačilu pri nakladanju. Ponudbe na Štajersko sadjarsko zadružno Maribor, Miklošičeva ulica 2.

Srečke, delnice, obligacije
kupi Uprava »Merkur«, Ljubljana - Selenburgova ulica 6. II. nadst.

Les

Kupim približno 200 m³ jelovih desk, 24 mm, 4 m, III./IV. vrste, od 16 cm širine navzgor, medija najmanj 25 cm, izključeno razklano, gnilo in očrnelo blago. - Ponudbe pod 666/13.366 na upravo Slovenca.

Kupimo

vsako množino prvovrstnih zimskih zlahtnih

jabolk

samo vagonne množine proti takojšnjemu plačilu. Ponudbe prosimo brezpogojno z navedbo skrajne cene franko vagon nakladalnice postaja na Štajersko sadjarsko zadružno v Maribor, Miklošičeva 2.

Prodamo

Namočena polenovka
najboljše vrste, prama šunka sveži narezki, razne delikatese po zelo nizki ceni. Vino črno in belo priporočljivo osobito za bolnike ter vedno sveže specerijsko blago po konkurenčni ceni priporočila F. R. Kovačič, Miklošičeva cesta 32. Priprajate se.

Moška obleka

dobro ohranjena, in garnitura iz pliša, obstoječa iz 4 modernih stolov in okroglo mizice - ugodno naprodaj. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 13.381.

Naprodaj

dobro ohranjena oprava, in sicer: oprava za 1 sobo (jedilna miza s 4 stoli, pisalna miza, omara s predali), miza, postelja, zofa, starinski klečalnik. Kje, pove uprava »Slovenca« pod števil. 13.353.

Puhasto perje

čisto, čobano po 48 Din kg, druga vrsta po 38 Din kg, čisto, belo, gosje po 130 Din kg in čisti puh po 250 Din kg. Razpošiljam po poštnem povzetju. L. BROŽOVIC - Zagreb, Ilica 82. Kemična čistilnica perja.

Jabolka
plemenita, primissima 4. prima 3. sekunda 2. ter-tia 1 Din za kg razpošilja Postržin, Krško.

Pražarna in mlin

za kavo, kakor tudi mlin za ostale disave na električni pogon, dobro vpe-ljano, se radi težke bo-lezni prodaja ali sprejme družabnika. Podjetje se nahaja v prometnem me-stu Savske banovine, la-hko se pa prestavi v ka-teri drugi kraj Jugosla-vije. Informacije daje pi-sarna M. S. Pavlekovič, Zagreb, Ilica 144, pritlič.

Obrt

Šival. in pletil. stroje
popravlja in renovira Emil Klobčaver, specialni mehanik, Ljubljana, Sv. Petra cesta 47.

Kašo

ješprejni, ajdovo moko vedno sveže oddaja na debelo veletrgovina A. VOLK, LJUBLJANA, Besiljeva cesta 24.

Nogavice

rokavice, volna in bombaž najceneje in v veliki iz-biri pri KARL PRELOG, LJUBLJANA, Zidovska ulica in Stari trg

Dame, gospodje!

Garderoba vsled nepravi-lnega likanja izgubi obli-ko, odpadejo dlaciče, dobi svetlobo (Glanz). - Strokovnjaško Vam jo kemično očisti, zlika, po-šije, obrne, obenem mo-dernizira Vallet Expres, Mestni trg 5/II. Crne oble-ke se na poseben način likajo, da izgubijo svetlo-bo. Za ovratnike sukeni na razpolago najfiniši barzun. Likanje 18 Din, obračanje 280 Din. Pri večjem naročilu popust. Po obleke se pošlje in dostavi.

Sveže in suhe gobe

kupujem stalno vsako množino. Zahtevajte po-tasnila.

Namizna jabolka

prvovrstna, razpošiljam po najnižji ceni. - Peter Setina, Radeče - Zidani most.

OGLAŠUJTE V 'SLOVENCU'

ZAHVALA. Vse, ki so nas tolažili v bridkostnih dneh ne-pričakovano nagle smrti naše predobre matere, sestre, tete

Ane Francič

in z nami sočustvovali - najiskrenejše zahvalujemo. Zelo ve-liko je bilo stvilo onih, ki so drago rajnico, ležečo na mrtva-skem odru, pokropili, zelo lepo teh, ki so jo med molitvami spremili k večnemu počitku... Posebno zahvalo smo dolžni preč. g. svetniku Ant. Lesjaku za spremstvo pogreba od do-mače hiše in sveto opravilo v cerkvi, č. g. kaplanu Mirkotu Gande za sv. maziljenje in g. primariju dr. Trenzu za veliko skrbnost v težki bolezni. Bog plačaj!

Stara vas dolenja pri St. Jerneju, dne 11. novembra 1931.

ZALUJOČI SINOVI IN HČERE, VNUKI IN VNUKINJE TER SORODNIKI

Zalostnega srca naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš nad vse ljubljani soprog, oče, stari oče, brat in stric, gospod

Alojzij Pečnik

hišni posestnik, podnačelnik in častni član prostov. gas. društva v Stožicah dne 12. novembra t. l. ob 3/4 na 9, previden s tolažili svete vere, v 73. letu starosti, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb predragega nam pokojnika bo v soboto 14. novembra ob 16 iz hiše žalosti v Stožicah št. 47 na farno pokopališče.

Stožice, dne 12. novembra 1931.

Marija Pečnik roj. Šetina, soproga; **Alojzij** in **Avgust**, sinova; **Marija** por. **Hrovat**, **Ana** por. **Bradač**, **Ivanka** por. **Hostnik**, hčere; **Franc Hrovat**, **Feliks Bradač**, **Adolf Hostnik**, zeti; **Tončka**, **Krista**, sinah; **Slavko**, **Mirko**, **Stojan**, **Dolci**, **Hermína**, **Olga** in **Anica**, vnuki in vnučkinje; **Franc** in **Marija**, brat in sestra - ter ostalo sorodstvo.

Dr. Joža Lovrenčič:

Anali izumrlega naroda

Roman iz drugega stoletja pr. Kr.

Z novo silo se je pognala ojačena Epulova vojska nad Rimljane in boj se je razvnel s strahotno grozoto. Do noči so se sekali, bodli, klali in davili in ko je tema legla na ravan, da niso mogli ločiti ne prijatelja ne sovražnika, so triarii, najvztrajnejši rimski vojščaki, krili umik poražene vojske...

Istri, Karni in Gali so zagnali zmagovalen vik in krik, strnili ščite in dvignili nanje svoje povelj-nike: kralja Epula in Prona in voja Katmela. Prepe-vajoč bojno pesem, so jih nesli v taborišče ob Karu-sadiju, kjer so zakurili ognje in so kljub utrujenosti plesali svoj bojni ples. Gali so divjali od veselja ker so z obrestmi vrnili Rimljanom ponižanje, in n-jim bilo žal velikih žrtev, ki so zredile njihove vrste.

Ovenčan s slavo rimskega strahovalca, je kralj Epulo še isto noč prijel s Pronom in Katmelom na Medejsko gradišče. Ena, ki je trepetala zanj in prosila Belena, naj mu bo dober, in je žrtvovala Hesu, da bi vodil njegovo vojsko k zmagi, mu je padla v na-ročje in solze ljubezni in radosti so kapale iz njenih ko evet potočnice modrih oči na junakov oklep.

Epulo je bil srečen, Katmel pa je kakor okamenel obstal in strmел v prikazen, ki ga je spremljala na vseh poteh, se mu spovračala v sanjah in jo je doslej zama iskal...

III.

Konzula Marka Klavdija Marcella ni več veselila, da bi še iskal med Iliri lavorik nove bojne slave, dasi so mu v vojnem posvetu prigovarjali prokonzul in

legati, naj zahteva novih čet in izpopolni vojsko. Pri-govarjali pa so mu to ne toliko radi Istrov in Karnov, o katerih so menili, da ne bodo mogli uiti usodi, ki jim jo bo prej ali slej pisal rimski legionar s svojim mečem, marveč radi Galov, katere so prepoznali v istrskih in karnskih vrstah in jih je razdražilo in raz-gnevilo, da si upajo tako vračati hvaležnost rimske-mu narodu...

Konzul je pritrjeval prokonzulu in legatom, bil njihovih misli, in poslušal in izvedel jih ni. Njegova poslovna doba je šla h kraju in senat ga je pozval, naj se vrne v Rim, da bo vodil nove volitve. Zato je odvedel svojo vojsko prezimovat v Patavium in ko je vojnim tribunom naročil, naj od časa do časa nadzorujejo mejo ob Natisi in nemudoma poročajo, ako bi bilo kaj izrednega, je odpotoval v Rim.

Senat se je zbral v templu boginje Bellone na Martovem polju, kjer je bil pred nedavnim sprejel Gale. Zbral se je, zakaj konzul Marcellus se je vrnil in moral je poročati o stanju province, ki mu je bila dodeljena v njegovem poslovnem letu, in še o vojnih pohodih, ki jih je s senatovim dovoljenjem vodil.

Marcus Claudius Marcellus je poročal.

Hvalil je red v obeh Galijah - cispadanski in transpadanski - hvalil pridnost in vdanost prebi-valstva rimskemu narodu, prešel k Venetom, o ka-terih je menil, da niso še povsem zanesljivi in še sanjajo o svoji stari svobodi, h kateri jih gotovo vzpo-bujajo in ščujejo rodovi Karnov in Istrov, ki so kot oni Iliri in ne morejo krotiti svojega sovraštva do rimskega naroda, kar se je pokazalo zlasti v zadnjih časih, ko se je mudil v zadevi Galov na meji. Gale je omenil mimogrede, a učinkovito, ko se je zgražal nad njihovo nehvaležnostjo in povedal, da se niso vrnili v domovino, ampak prešli k Istrom in Karnom in jim pomagali v boju proti narodu, ki jim je bil po senatu

pravkar milostno prizanesel njihovo predrznost in jih, že zajete, oborožene odpustil. Nato je govoril o boju z Istri. Hvalil je vztrajnost zaveznikov, povelj-čeval hrabrost legionarjev, ki ne poznajo strahu in so z junaškim pogumom pripravljani prenesti sleher-no žrtev, samo da bi bili vredni sinovi junaških očev-tov, ki so izkrvavili v neštetih bojih za sloves rim-skega naroda. Tako je govoril in hvaleč in olepšujoč je sprejmenil svoj porazni umik v sijajno zmago nad Istri, ki da jih je potisnil v njihovo gozdnato, nedo-stopno ozemlje. Triumfa ni zahteval, zakaj v svojih sklepnih izjavanjih ni prikrival, da je sovražnik silen, da ni še povsem poražen in da ne bo mogoča trajna in uspešna obramba proti njemu, dokler se ne dvigne ob Natisi trdno, stalno taborišče v oporo vsem pod-vzetjem proti Ilirum, ki utro sicer lepega dne v Italijo pot celo Makedoncem, o katerih je slišal, vrnivši se v Rim, da so pod Perzejem postali spet bojevit.

Senat je poslušal konzulovo poročilo in ga hladno sprejel. Ker se je nato oglašil senator Marius Aelius in ognjevito grajal, da se ni njegov nasvet in že se-natov sklep o koloniji na severu še izvedel, je pozval senat trmože - tresvire coloniae deducendae - ki jih je bil določil in jih je zbor naroda potrdil, naj nemudoma pripravijo vse in izvedejo senatov sklep z vsemi določili: naseljenci dobe latinsko pravo in vsak pešec po petdeset, stotniki po sto in konjeniki po sto štirideset rimskih oral zemlje v obdelovanje in prehrano.

Publius Scipio Nasica, Cajus Flaminius in Lucius Manlius Acidinus, ki je bil spremljal po senatovem na-ročilu galske odposlance v tabor Marka Klavdija Mar-cella in je od vseh treh edini poznal pokrajino ob Natisi, so obljubili senatu in mu zagotovili s senator-sko besedo, da začnejo takoj z delom, pri katerem naj jim Mars, zaščitnik Rome, pomaga. — — —